

‘De Doorbraakmethode haalt mensen uit de ellende met eersteklas maatwerk’

Corona houdt ons voorlopig nog in de greep en dat betekent dat veel fysiek persoonlijk contact vooral op afstand plaatsvindt. Op het eerste gezicht erg jammer voor de organisatoren van en deelnemers aan de Kenniscafés. Immers, interactie en persoonlijk contact geven juist iets extra’s aan deze fysieke bijeenkomsten. Door de korte onderlinge afstand is de drempel laag en de toegankelijkheid hoog. Een meerwaarde wanneer men persoonlijke problemen of lastige casussen bespreekbaar wil maken. Het was dan ook even afwachten hoe het eerste online Kenniscafé van 2021 ging uitpakken.

Om het niet al te spannend te maken, het verliep boven verwachting goed. Ruim 35 deelnemers maakten gebruik van de inloglink, gelijkmatig verdeeld over beleidsmakers, praktijkprofessionals en onderwijsprofessionals. Daarnaast had een aantal enthousiaste bewoners zich aangemeld. Thema was dit keer iedereen is anders en dat verdient maatwerk! Maak kennis met de Doorbraakmethode. Een mondvul (daarom noemen we het hierna de Doorbraakmethode); het is dan ook een thema waarover veel te bespreken valt. Lector Guido van Walraven (Hogeschool Inholland) trapt af met het benoemen van de twee doelen van deze middag:

1. Met elkaar kennismaken met de Doorbraakmethode
2. Wat werkt er nu aan deze methode?

Multiproblematiek beter benaderen

Docentonderzoeker Jaap van den Bosch (Hogeschool Inholland) vertelt de ‘nieuwkomers’ wat de Werkplaats Sociaal Domein inhoudt. “Als docent wil ik graag studenten opleiden tot de beste social workers. Hiervoor is kennis uit het werkveld nodig en daarom werken we samen met diverse partners uit het sociaal werkveld. Een belangrijk doel is om met elkaar na te denken over nieuwe ideeën met betrekking tot multiproblematiek. Het streven is een betere samenwerking, waarbij we gebruikmaken van verschillende visies.”

Via de chat kunnen de deelnemers vervolgens aangeven wat ze willen weten van de Doorbraakmethode en waarom. “Ik ben benieuwd welke gedragsverandering deze methode in beweging kan zetten en of deze leidt tot betere samenwerking”, was een van de reacties.

Ongewenste effecten

Manuel van de Hoek van Instituut voor Publieke Waarden introduceert vervolgens de Doorbraakmethode, ontstaan uit een casus waarbij 46 (!) hulpverleners waren betrokken. Beperkte beslissingsbevoegdheid bij sommige professionals bleek een beperkende schakel in de hulpketen. “Om dit te doorbreken kwamen de betrokken professionals samen met het betreffende gezin bijeen om te komen tot een gerichte hulpvraag. Wat het gezin wilde,

wilden de professionals ook. Hieruit is toen de Doorbraakmethode ontwikkeld, bedoeld om de professional te faciliteren om eersteklas maatwerk te leveren.”

Te vaak zijn er ongewenste effecten van beleid waardoor de hulpbehoevende – meestal onbedoeld – van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Bij veel huishoudens met multiproblematiek (zorgstapeling) is sprake van bestaansonzekerheid. Veel komt niet van de grond zolang die bestaansonzekerheid blijft bestaan. In de praktijk blijkt dat 1,2% van deze groep ongeveer 30% van het budget voor het sociaal domein voor zijn rekening neemt.

“Je wordt door de Doorbraakmethode teruggeworpen om domme vragen te stellen.”

Maatwerk is effectiever en goedkoper

Waarom moet de missie maatwerk zijn? Omdat iedereen anders is. Professionals weten vaak allang wat de oplossing is, maar weten van elkaar niet weten wat ze doen. De Doorbraakmethode zet eerst het gezin centraal in een maatwerkcanvas. Vervolgens kun je dit canvas vullen. Wat zit er in de weg om het gewenste perspectief voor dit gezin te realiseren? De Doorbraakmethode biedt hiervoor uitkomst. Er zit geen volgorde in; het is een integraal plan dat gelijktijdig uitgevoerd kan worden. Een nieuw ontwikkelde Doorbraak-app is een handige tool voor professionals. Het nationaal Doorbraakprogramma moet zorgen voor aansluiting van 45 steden waardoor gemeentes en professionals doelgericht kunnen werken.

Deelsessies

Na dit plenaire deel worden de deelnemers verdeeld in twee groepen voor deelname aan een deelsessie. Marieke Dengerink (Instituut voor Publieke Waarden) laat de deelnemers ‘stoeien’ met een maatwerkcanvas. Rick Hallers (wijkteamcoach Gemeente Almelo) brengt een complexe casus in, met als doel na te denken over perspectief voor de korte én lange termijn. “Belangrijk is om samen met de inwoner het canvas in te vullen en bij de doorbraak zoveel mogelijk bij de kern te blijven. Een doorbraakspecialist zorgt voor verbinding tussen de professionals en voor een gezamenlijk gedragen doorbraakplan, het mandaat.” Vraag blijft wel wie er uiteindelijk een klap op geeft. Vaak gebeurt er niets, omdat sommige professionals niet door een andere bril kunnen of durven kijken. Belangrijk is om te blijven kijken naar het gezamenlijk belang.

Opbrengsten

Rick vat de opbrengsten van de ene deelsessie samen. “Een aantal kernwoorden die naar voren kwamen: mandaat, integrale samenwerking en efficiëntie. Hoe kan de doorbraak zo efficiënt en duurzaam mogelijk voor de cliënt? Hoe realiseer je het? Wie betrek je? De boel escaleert, wat dan? Hoe schaal je op? Wie zet je in? Brede uitvraag, hoe zet je die uit? Belangrijk is om je hierbij altijd tot de kern te beperken.”

Mirjam doet hetzelfde voor de andere deelsessie. Wat voor vragen heeft het canvas opgeroepen? “Het was voor onze casus (vrouw van 23 met kind van 3 maanden, geen woning meer, maar geen urgentie), vanwege de tijd, niet helemaal ingevuld. Het was echter wel verhelderend dankzij de invulling van het canvas.”

Jaap vat de sessies treffend samen. “Je wordt door de Doorbraakmethode teruggeworpen om ‘domme’ vragen te stellen. Als je van tevoren goede afspraken maakt met partijen die ertoe doen geeft dat het meeste rendement.” Mirjam beaamt dat. “Precies mijn gevoel: simpel denken. Ik vind dit een geweldige methode. Voorwaarde is wel dat je commitment moet hebben van (iemand in) de gemeente.”

“Het streven is een betere samenwerking, waarbij we gebruikmaken van verschillende visies.”

Wat neem je mee?

Het digitale Jamboard biedt de deelnemers de mogelijkheid om de uitkomsten van de deelsessies direct overzichtelijk met elkaar te delen. Enkele inzichten, vragen en (nog te nemen) actiepunten zijn:

- “Ik ga onderzoeken waar er draagvlak is binnen mijn organisatie om hiermee aan de slag te gaan. Vervolgens verder met die energie.”
- “Ik ga gebruikmaken van het aanbod om met de juiste persoon in mijn gemeente, verbonden aan het IPW, in contact te komen.”
- “Zorgen dat ik samen met collega’s kan deelnemen aan een maatwerkklass. Doel: meer kennis opbouwen en mijn organisatie betrekken.”
- “Meer kennis over de Doorbraakmethode vergaren en bespreken in mijn team.”
- “Studenten (aankomend social workers) leren creatief te zijn, te denken in mogelijkheden en discretionaire ruimte te benutten.
- “Nadenken met burens of buurtbewoners in een complexe situatie (bijvoorbeeld bij dreigende uithuiszetting of stopzetten toeslagen).”

Manuel vat deze constructieve bijeenkomst passend samen: “Ik vind dit ontzettend leuk en een mooie manier om interactief met elkaar stappen te laten zien. Dit smaakt naar meer.” Kortom, een mooie kick-off van 2021. Het werkteam Multiproblematiek neemt dan ook enkele waardevolle ingrediënten van de Doorbraakmethode mee, zoals het canvas met de doorbraak verantwoordt met legitimiteit, betrokkenheid en rendement.

Het kenniscafé is een van de centrale activiteiten van de Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid om kennis en ervaringen te delen, vragen uit de regio te agenderen en samen te zoeken naar oplossingsrichtingen in het sociaal domein.